

Proto jsou československé soudy v každém rozlukovém sporu povinny hned při jeho zahájení a, pokud se tak nestalo, v každém stadiu sporu z moci úřední zkoumati otázku státní příslušnosti stran vedoucích spor, aby mohlo býti zjištěno, že sporná věc není vyloučena z jejich pravomoci; proto také je žaloba o rozluhu formálně správně podána jen, je-li již v ní osvědčeno, o jaké státní občany jde. Žaloba po té stránce nevyhovující trpí vadou, jež překáží, aby o ní bylo řádně rozhodnuto, a nemůže tedy býti základem platného rozsudku.

Státní příslušnost československá je řádně dokázána osvědčením příslušného okresního úřadu a je věcí strany, která podává žalobu, aby je předložila (§ 226 c. ř. s.).

V souzeném případě žalobce, který udal, že je československým státním občanem, nepředložil v žalobě osvědčení o státním občanství a výzvě nařízené nejvyšším soudem, aby uvedenou podstatnou vadu žaloby napravil, a spojené s pohružkou, že žaloba nebude pokládána za hodící se k věcnému posouzení, v dané lhůtě nevyhověl (§§ 226, 84 c. ř. s.).

Jde tudíž o žalobu, která se k řádnému věcnému vyřízení nehodí; byly proto rozsudky nižších soudů vydané na jejím základě zrušeny a žaloba prohlášena za nezpůsobilou k řádnému projednání.

Čís. 16871.

»Osobami« ve smyslu § 20 č. 2 j. n. jsou nejen strany samy, ale i jejich zmocněnci i zástupci zmocněnců.

Jde o zmatečnost podle § 477 č. 1 c. ř. s., zúčastnil-li se rozhodnutí soudce příbuzný (§ 20 č. 2 j. n.) s koncipientem zastupujícím právního zástupce jedné ze stran, třebaž druhá strana o příbuzenském poměru věděla a nic nenamítala.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1938, Rv I 256/38.)

V pracovním sporu, v němž se žalobce domáhal na žalované firmě, zastoupené Dr. Františkem A., advokátem v K., zaplacení 10.262 Kč 65 h s přísl., zastupoval žalovanou v odvolacím řízení Dr. B., advokátní koncipient Dr. Františka A. Členem senátu, který o odvolání jednal a o něm rozhodl, byl jako soudce z povolání s. r. Dr. B., který při odvolacím jednání prohlásil, že jest strýcem onoho advokátního koncipienta. Žalobce resp. jeho právní zástupce prohlásili, že nemají námitek proti účasti jmenovaného soudce. Poté vydal odvolací soud jednak rozsudek potvrzující mezitímní rozsudek soudu první stolice, jímž nebyl žalobní nárok uznán důvodem po právu, jednak usnesení, jímž zamítl odvolací soud za účasti téhož vyloučeného soudce žalobcův nárok na opravu skutkové podstaty, na doplnění a opravu rozsudku prvního soudu.

Nejvyšší soud zrušil z podnětu žalobcova dovolání napadený rozsudek a napadené usnesení i s řízením jím předcházejícím, počínaje ústním jednáním odvolacím, a vrátil věc odvolacímu soudu, aby o dovolání dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Soudci jsou vyloučeni z vykonávání soudcovského úřadu v občanských věcech právních mimo jiné ve věcech svých manželek anebo takových osob, které jsou s nimi v přímé řadě příbuzné nebo sešvakřené, nebo s kterými jsou soudci v pobočné řadě do čtvrtého stupně příbuzní nebo v druhém stupni sešvakření (§ 20 č. 2 j. n.).

»Osobami« v § 20 č. 2 j. n. jmenovanými jest rozuměti nejen strany samy, ale i jejich zmocněnce i zástupce těchto zmocněnců. To vyplývá jednak z ustanovení § 39 c. ř. s., že pokud zákon nerozlišuje, platí ustanovení jeho o stranách též pro zmocněnce, jednak z úvahy, že zákon v § 20 č. 2 j. n. neužil výrazu »strana«, nýbrž »osoba«. V motivech jest o tom zmínka, že není důvodu, aby se zákonodárce v příčině důvodů, pro které soudce může býti odmítnut nebo jest vyloučen z vykonávání úřadu v občanských věcech právních, odchýlil od dosavadního práva a že § 52 soudní instrukce ustanovuje pod č. 5, že je soudce též vyloučen, jde-li o věci osob jmenovaných pod č. 2, 3, 4, třebaže ony osoby byly na věci zúčastněny toliko jako zmocněnci.

V souzené věci byl členem senátu, který odvolání projednal a o něm rozhodl, s. r. B., který sám prohlásil, že je strýcem (bratrem matky) Dr. Rolanda B., který jako koncipient právního zástupce žalovaný firmy Dr. Františka A., advokáta v K. V., zastupoval žalovanou stranu v odvolacím řízení.

S. r. B. je tudíž s jmenovaným zástupcem procesního zmocněnce žalované firmy příbuzný v pobočné řadě v třetím stupni a byl proto podle zákona vyloučen.

Rozsudek a předcházející mu řízení odvolací jsou proto stíženy důvodem zmatečnosti podle § 28 č. 1 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a § 477 č. 1 c. ř. s. a tato zmatečnost nebyla napravena ani tím, že zástupce žalobcův prohlásil při odvolacím jednání, že nic nenamítá proti účasti jmenovaného vyloučeného soudce. Majíť důvody zmatečnosti svůj základ v právu veřejném a v úvaze zákonodárcově, že za určitých předpokladů lze důvodně pochybovati, zda může býti vydán rozsudek správný a spravedlivý, a proto ustanovuje zákon, že k důvodům zmatečnosti jest přihlížeti z úřadu, tedy i když strany samy výtky nečiní. Nemohou se tudíž strany ani platně vzdáti důvodů zmatečnosti. Je-li však zmatečný rozsudek odvolacího soudu s řízením mu předcházejícím, bylo zmatečností stíženo též usnesení ze dne 12. ledna 1938, jímž zamítl odvolací soud za účasti téhož vyloučeného soudce návrh žalobcův na opravu skutkové podstaty, na doplnění a opravu tohoto rozsudku.

Bylo se proto usnésti, jak ve výroku uvedeno (§§ 471 č. 7, 473, 477, odst. 1, 478, 513 c. ř. s. a § 35 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.).

Čís. 16872..

Lékař, který se zavázal, že bude jménem nemocenské pokladny státních drah za ni a na její účet poskytovat po dobu relativně trvalou lékařskou službu osobám majícím na ni nárok, že se při výkonu uvedené služby bude řídit všemi předpisy platícími pro uvedenou službu a uvedenými v ustanovovacím výměru a že se spokojí s honorářem předem sjednaným, jež mu bude nemocenská pokladna vypláceti a jehož zvýšení jest podle soukromopodnikatelských zásad vyloučeno, jest ve služebním poměru k uvedené nemocenské pokladně, třebas je mimo to též u jiných ústavů pokladničním lékařem, státním obvodním lékařem, a provozuje i soukromou lékařskou praxi.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1938, Rv II 7/36.)

Žalobce, za něhož žalovaný jako směnečný rukojmí musil zaplatiti směnečný dluh a který proto na úhradu pohledávky asi 30.000 Kč žalovanému postoupil svoje pohledávky proti různým nemocenským pokladnám, mezi jinými také proti ředitelství státních drah v O., se na žalovaném domáhá, aby byl uznán povinným projeviti souhlas s tím, aby žalobci byla vydána z částky 25.780 Kč 50 h, kterou uvedené ředitelství státních drah uložilo u okresního soudu v D., částka 23.878 Kč 20 h s přísl., tvrdě částečnou neplatnost onoho postupu podle § 5 zák. č. 314/1920 Sb. z. a n., a to z těchto důvodů: Žalobce byl dekretem ředitelství státních drah v O. z 8. listopadu 1929 ustanoven železničním lékařem pro obvod b-ský a zároveň také smluvním lékařem nemocenské pokladny státních drah; podle obsahu služební smlouvy se služební požitky žalobcovy skládají z paušální odměny za ošetřování členů pokladny, z paušální odměny za léky a za cestovné; platí pro něj předpisy vydané ministerstvem železnic i služební předpisy platné pro železniční službu; v 25.780 Kč 50 h jest částka 18.171 Kč jako odškodnění za výlohy služebních cest a zbytek 7.609 Kč 50 h jsou vlastní služební požitky; daň z příjmu se žalobci sráží podle § 36 zák. o přímých daních přímo ředitelstvím státních drah, avšak pouze z oněch vlastních služebních požitků; podle § 1 zák. z 15. dubna 1920, č. 314 Sb. z. a n. mohou býti žalobcovy služební požitky zabaveny nebo postoupeny pouze do $\frac{1}{3}$, při čemž se podle § 3 nevčítají do příjmů, jež mohou býti postoupeny, peněžité nebo naturální požitky, které jsou určeny k placení výloh veřejné služby, a podle §§ 69, 125 vlád. nař. z 5. března 1927, č. 15 Sb. z. a n. platí též pro pomocné zaměstnance státních drah zákon č. 314/1920 Sb. z. a n. s tou změnou, že se má jako služební požitek ve smyslu § 1 platiti jen 75% služebních požitků, takže ze shora